

I anledning af Thulebasens 25 årsdag den 1. november 1977 udsendte tidsskriftet GRØNLAND et temanummer (GRØNLAND nr. 9-10 1977 siderne 245-320), hvori prof. Erling Bjøl redegjorde for den politiske baggrund for basens oprettelse, den amerikanske oberst Daniel Lufkin om forberedelserne til basens oprettelse, den amerikanske militærattache Frederic S. Ross og major Paul E. Ancker for Thulebasens drift, civiling. Jørgen Taagholt for den videnskabelige aktivitet omkring basen, lektor Børge Fristrup om Thulebasens bagland, Indlandsisen, og museumsinspektør Rolf Gilberg om polareskimoerne.

Nu 25 år senere har Jørgen Taagholt skrevet en oversigt over Thulebasens historie gennem de 50 år. Jørgen Taagholt har samarbejdet med den pensionerede amerikanske oberst Daniel Lufkin, den amerikanske læge Jan Streit, der gennem en årrække har arbejdet for Greenland Contractors på Thulebasen, samt cand. polit. Finn Knudsen, Arktisk Institut.

Denne nye historiske redegørelse skal ses i lyset af de oplysninger, der af Dansk Udenrigs Politisk Institut, DUPI, er blevet offentliggjort vedrørende den danske dobbeltpolitik på det atomare område. Herunder om amerikanernes planer om at anvende Indlandsisen til dække af op til 600 afskydningsramper på stationer på eller under Indlandsisen for interkontinentale missiler med atomare sprænghoveder, planer der af så vel politiske som glaciologiske og geofysiske grunde – isens dynamiske karakter – aldrig blev gennemført. De omfattende amerikanske videnskabelige undersø-

gelser på Indlandsisen er derfor set i lyset af denne nye viden om disse amerikanske planer.

Thuledistriktet har gennem de seneste år ofte været i fokus. I presse og i offentligheden har der været debat om B-52 ulykens helbredsmæssige konsekvenser, og visse spørgsmål i forbindelse med Thulebeboernes flytning til Qaanaaq i 1952 er endnu uafklarede. Mens offentligheden gennem pressen ofte får en ensidig forenklet information, for eks. at befolkningen uden varsel måtte flytte med få dages varsel, beretter Jørgen Taagholt om de foregående 2 års undersøgelser i samarbejde med fangerrådet for at finde den bedst egnede lokalitet til den nye bebyggelse.

Herudover redegøres for ændringerne i Thulebasens rolle fra at være en fremskudt operationel base for bombefly til et meget betydningsfuldt led i varslings-tjenesten og overvågning af aktivitetsniveauet i rummet omkring jorden. Efter den kolde krigs ophør har Thulebasen primært været base for kontrolcentret for elementer i kredsløb omkring jordkloden samt base for en af verdens mest avancerede satellitletemetri-stationer, hvorfra ordrer opsendes til satellitter og data om jordklodens tilstand nedtages. Omkring årtusindskiftet er Thule igen kommet i det internationale søgelys i forbindelse med de amerikanske overvejelser vedrørende opbygning af et raketskjold, det såkaldte Missile Defense System, hvor amerikanerne ønsker en udbygning af Thuleradaren. Jørgen Taagholt redegør for, hvorledes Danmark så vel som Grønland hermed inddrages i den internationale geopolitiske debat.